

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΘΗΝΩΝ

Αποτίμηση ασφαλιστικού Ασφαλιστικές εισφορές από 1.1.2017

Το 2016 σημαδεύτηκε για το δικηγορικό σώμα από την κυβερνητική νομοθετική πρωτοβουλία βίαιης ανατροπής του ασφαλιστικού καθεστώτος των ελευθέρων επαγγελματιών.

Χωρίς αναλογιστική τεκμηρίωση και χωρίς προηγούμενη διαβούλευση, το δικηγορικό σώμα βρέθηκε προ της ψήφισης ενός ασφαλιστικού νομοσχεδίου με βασικό χαρακτηριστικό τον αποκάλυπτα δημοευτικό και εισπρακτικό χαρακτήρα (σύνολο εισφορών 38,45% επί του εισοδήματος). Το νομοσχέδιο δεν διασφάλιζε την ανταποδοτικότητα εισφορών και παροχών. Δεν προστάτευε τους νέους και τους χαμηλοεισοδηματίες. Δεν προέβλεπε ανεισφορολόγητο ποσό.

Μπροστά στην επικείμενη απειλή της επαγγελματικής και προσωπικής του εξόντωσης, το δικηγορικό σώμα, με πρωτοφανή ομοψυχία, αποφάσισε μέσω των συλλογικών αντιπροσωπευτικών του οργάνων (Δικηγορικοί Σύλλογοι, Ολομέλεια) αποχή με αυστηρό πλαίσιο. Παράλληλα, πρωτοστάτησε στη συγκρότηση ενιαίου μετώπου επιστημόνων – ελευθέρων επαγγελματιών με κοινό διεκδικητικό πλαίσιο.

Κατά τη διάρκεια της πολύμηνης διεκδίκησης του δικηγορικού σώματος υπήρξαν δύο βασικές μεταβολές στο αρχικό νομοσχέδιο: **α)** προβλέφθηκαν, ως ασφαλιστική διευκόλυνση, χαμηλότεροι συντελεστές για τις εισφορές κύριας σύνταξης των νέων ασφαλισμένων (14% για τα πρώτα δύο έτη και 17% για τα επόμενα τρία έτη δραστηριότητας, αντί του πάγιου ποσοστού 20%) και **β)** για μεταβατική περίοδο 4 ετών, προβλέφθηκαν

εκπτώσεις 50% στις οφειλόμενες εισφορές για εισοδήματα μέχρι 13.000 €, και για εισοδήματα από 13.001 € και άνω μειούμενες εκπτώσεις κατά 1% για κάθε επιπλέον 1.000 € εισοδήματος ως τις 58.000 €.

Οι νομοθετικές αυτές μεταβολές δεν εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του συστήματος, ούτε αποτελούν διασφάλιση για το μέλλον των συναδέλφων. Η επαγγελματική μας ζωή δεν τελεί υπό προθεσμία.

Επειδή όμως είναι ανάγκη να γίνει νηφάλια αποτίμηση των μέχρι σήμερα εξελίξεων στο ασφαλιστικό, ακολουθεί σε συνοπτική μορφή η αποτίμηση των αλλαγών και η αντιπαραβολή των αρχικών προβλέψεων του κυβερνητικού σχεδίου και του νομοθετικού καθεστώτος όπως διαμορφώνεται σήμερα.

Αποτίμηση ασφαλιστικού

Ο νέος ασφαλιστικός νόμος δημιουργεί μια νέα εικόνα συνολικά για τις επιβαρύνσεις που υφίσταται ο δικηγόρος μέσα από τις εισφοροδοτικές του υποχρεώσεις αλλά είναι και σε αρκετά σημεία

διαφορετικός από το σχέδιο που είχε προταθεί μετά τη σύσσωμη αντίδραση του δικηγορικού σώματος. Αναλυτικά :

Αρχικό Σχέδιο	Αλλαγές όπως τελικά ψηφίστηκαν στο ν. 4387/2016
<p>Αρ. 53 παρ. 1 Εισφορά κύριας σύνταξης 20% επί του ετήσιου εισοδήματος</p> <p>Αρ. 51 παρ. 1 Εισφορά επικουρικής σύνταξης 7,5% επί του ετήσιου εισοδήματος</p> <p>Αρ. 57 παρ. 2 Εισφορά υγειονομικής περίθαλψης 6,95% επί του ετήσιου εισοδήματος</p> <p>Αρ. 17 παρ. 2β Εισφορά εφάπαξ 4% επί του ετήσιου εισοδήματος</p>	<p>Άρθρο 98</p> <ul style="list-style-type: none"> - Υπολογισμός των εισφορών (συνολικά) για εισοδήματα μέχρι 13.000 € με 50% έκπτωση μέχρι και το 2020. - Για εισοδήματα από 13.001 € και άνω προβλέπεται επίσης για την τετραετία 2017 – 2020 έκπτωση από 50% βαίνουσα μειούμενη κατά 1% για κάθε 1.000 € εισοδήματος ως τις 58.000 €. Για εισοδήματα από 58.000 € και άνω δεν προβλέπεται καμιά έκπτωση. <p>Άρθρο 97</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η εισφορά για την επικουρική σύνταξη από το 7,5% μειώθηκε στο 7% και από την 1/6/2019 έως 2022 θα είναι στο 6,5%. Από την 1/1/2023 θα πέσει στο 6%.
<p>Αρ. 53 παρ. 1 Καταβολή εισφορών <u>μηνιαίως</u></p>	<p>Άρθρο 39 παρ. 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δεν έχει ακόμη προβλεφθεί ο τρόπος με βάση τον οποίο θα γίνεται η καταβολή των εισφορών και σε ποια χρονικά διαστήματα θα είναι αυτές απαιτητές. Υπάρχουν προτάσεις τόσο για εξαμηνιαίο όσο και για διμηνιαίο μοντέλο (στα πρότυπα του ΟΑΕΕ). Δεν έχει εκδοθεί ακόμη η απαραίτητη ΥΑ ούτε καν η σχετική ερμηνευτική εγκύκλιος
<p>Αρ. 53 παρ. 6 «συνυπολογισμός ποσών που καταβάλλονται επί αμοιβών και αναλογικών δικαιωμάτων» Μη ατομικός επιμερισμός εισφορών</p>	<p>Άρθρο 39 παρ. 11</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τα ποσά από αμοιβές και αναλογικά δικαιώματα παρακρατούνται <u>προς εξατομικευμένο όφελος του δικηγόρου.</u> Η παρακράτηση

	<p>επί του γραμματίου προεισπραξης αυξάνει στο 20% και αποδίδεται ατομικά στις μερίδες των δικηγόρων για την εισφορά της κύρια σύνταξης. Η εν λόγω παρακράτηση αφορά την εισφορά της κύριας σύνταξης και συμψηφίζεται με τη συνολική οφειλή από τις εισφορές της κύριας σύνταξης που θα έχει ο ασφαλισμένος.</p>
<p><u>Δικηγορικές Εταιρείες</u> Καμιά πρόβλεψη για τα μέλη δικηγορικών εταιρειών</p>	<p>Άρθρο 39 παρ. 2 <u>Δικηγορικές Εταιρείες</u> Υπολογισμός εισφοράς στο μέρισμα που αποδίδει η εταιρεία.</p>
<p>Αρ. 52 παρ. 2γ Αρ. 53 παρ. 2 Καταβολή εισφορών από τους έμμισθους δικηγόρους σε τουλάχιστον τεκμαρτό εισόδημα ως ελεύθεροι επαγγελματίες και στις μηνιαίες αποδοχές ως μισθωτοί.</p>	<p>Άρθρο 36</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καταβολή εισφορών από τους έμμισθους δικηγόρους επί του μηνιαίου μισθού ως μισθωτοί και αποκλειστικά στο πραγματικό εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα. Κανένας υπολογισμός με τεκμαρτό εισόδημα. - Απαλλαγή για τους ασφαλισμένους πριν το 1993 που είχαν διπλό φορέα ασφάλισης από τις εισφορές για τον ένα φορέα.
<p>Αρ. 53 παρ. 7 Διατάξεις νόμου που προβλέπουν την καταβολή μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών για τους ασφαλισμένους προερχόμενους από το ΕΤΑΑ, κατά την πρώτη πενταετία υπαγωγής στην ασφάλιση, καταργούνται από 1.1.2017.</p>	<p>Άρθρο 39 παρ. 1β & 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Την πρώτη 5ετία υπαγωγής στην ασφάλιση καταβολή εισφοράς στην κύρια σύνταξη 14% τα πρώτα 2 χρόνια και 17% τα επόμενα 3. - Διατάξεις νόμου που προβλέπουν την καταβολή μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών για τους ασφαλισμένους προερχόμενους από το ΕΤΑΑ, κατά την πρώτη πενταετία υπαγωγής στην ασφάλιση, καταργούνται από 1.1.2017.
<p>Αρ. 57 Υγειονομική περίθαλψη</p>	<p>Άρθρο 41 Ένταξη στις παροχές σε χρήμα του ΕΟΠΥΥ στις οποίες μέχρι σήμερα δεν είχαν πρόσβαση οι δικηγόροι.</p>

<p>Αρ. 51 παρ. 1 Υποχρεωτική Επικουρική Ασφάλιση</p>	<p>Άρθρα 74, 75, 76 Διαπραγμάτευση δυνατότητας απόσπασης του ΤΕΑΔ από το ΕΤΕΑ και δημιουργία ΝΠΙΔ υποχρεωτικής συμμετοχής κατόπιν σχετικής αναλογιστικής μελέτης με εισφορές καθοριζόμενες από το ίδιο και παροχές ρυθμιζόμενες σε βάση βιωσιμότητας. Απαλλαγή με αυτόν τον τρόπο από την ποσοστιαία εισφορά για την επικουρική σύνταξη.</p>
<p>Αρ. 17 Υποχρεωτική ασφάλιση στο εφάπαξ</p>	<p>Άρθρα 74, 75, 76 Διαπραγμάτευση δυνατότητας απόσπασης του Τομέα Προνοίας από το ΕΤΕΑΕΠ και δημιουργία ΝΠΙΔ υποχρεωτικής συμμετοχής κατόπιν σχετικής αναλογιστικής μελέτης. Απαλλαγή με αυτόν τον τρόπο από την ποσοστιαία εισφορά εφάπαξ.</p>
<p>Αρ. 8 παρ. 3 Κανένα κίνητρο παραμονής σε όσους έχουν θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα (62 ετών και άνω)</p>	<p>Άρθρο 39 παρ. 13 Κίνητρα παραμονής στην ασφάλιση για τους δικηγόρους με θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα (62 ετών με 40 έτη ασφάλισης) με μείωση των εισφορών τους για τον κλάδο της κύριας σύνταξης κατά 50%. Ο χρόνος που θα διανύσουν με μειωμένα ασφάλιστρα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για προσαύξηση της σύνταξης.</p>

Συνοπτική παρουσίαση ν. 4387/2016

1. ΕΦΚΑ

Δημιουργείται ένας φορέας Ασφάλισης, ο ΕΦΚΑ, ο οποίος από 1-1-2017 καθίσταται οιοσεί καθολικός διάδοχος των υφιστάμενων φορέων κύριας κοινωνικής ασφάλισης. Η διάρθρωση των υπηρεσιών και ο καθορισμός των πάσης φύσεως λεπτομερειών σχετικά με τη λειτουργία του ΕΦΚΑ και της παροχής αυτού, θα ρυθμιστούν με τον Οργανισμό αυτού που θα καταρτιστεί με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος ως τις 31-12-2016.

2. ΕΤΕΑΕΠ

Ιδρύεται το «Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών» και θα αποτελείται από 2 αυτοτελείς κλάδους σκοπός των οποίων θα είναι η χορήγηση επικουρικής σύνταξης αφενός και εφάπαξ παροχών αφετέρου. Σε αυτόν τον φορέα πλέον υπάγονται το ΤΕΑΔ και το Ταμείο Προνοίας όσον αφορά τον κλάδο της παροχής εφάπαξ.

3. Εισφορές ασφάλισης

Βασική αλλαγή που προβλέπεται πλέον στο ν. 4387/2016 και τίθεται σε ισχύ από την 1-1-2017 είναι ο υπολογισμός των εισφορών των ασφαλισμένων δικηγόρων (εμμίσθων και αμίσθων) σε διαφορετική βάση από ότι μέχρι σήμερα. Η τεκμαρτή εισφορά με την ένταξη σε ασφαλιστικές κατηγορίες δίνει τη θέση της σε υπολογισμό των εισφορών με βάση το εισόδημα ανάλογα με την πηγή που αυτό προέρχεται (μισθωτή εργασία – ελεύθερο επάγγελμα).

A. Μισθωτοί δικηγόροι

Οι ασφαλιστικές εισφορές κύριας σύνταξης των μισθωτών δικηγόρων υπολογίζονται επί του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών τους σε ποσοστό 20%, το οποίο βαρύνει τον μισθωτό κατά το 1/3 (6,67%) και τον εργοδότη κατά τα 2/3 (13,33%). Το ανώτατο όριο των μηνιαίων ασφαλιστέων αποδοχών για τον υπολογισμό της εισφοράς δεν μπορεί να ξεπερνά τις **5.860 €**, ενώ το κατώτατο όριο είναι αυτό

που αντιστοιχεί στις κατώτατες προβλεπόμενες αποδοχές αγάμου μισθωτού, όπως αυτές προβλέπονται κάθε φορά (σήμερα το ποσό αυτό είναι 586 € για εργαζόμενο άνω των 25 ετών).

Εισφορά κύριας σύνταξης (αρ. 38)

Ποσοστό Εισφοράς	Ασφαλιστέο Εισόδημα
20% (6,67% εργαζόμενος 13,33% εργοδότης)	Το σύνολο των μηνιαίων αποδοχών του εργαζομένου

*σε όσες περιπτώσεις ίσχυαν υψηλότερα ή χαμηλότερα ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών, προσαρμόζονται σταδιακά ώστε μέχρι 1-1-2020 να φτάσουν το 20% (π.χ. Τράπεζες, ΟΤΕ κλπ)

Εισφορά υγειονομικής περίθαλψης (αρ. 41)

Ποσοστό εισφοράς	Ασφαλιστέο Εισόδημα
7,10 % (2,55% εργαζόμενος 4,55% εργοδότης)	Πάσης φύσεως αποδοχές του εργαζομένου

*δεν προβλέπεται ανώτατο και κατώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών

Εισφορά επικουρικής ασφάλισης (αρ. 97)

Εισφορά	Χρόνος Αναφοράς	Ασφαλιστέο Εισόδημα
7% (3,55 εργαζόμενος- 3,55% εργοδότης)	Από 1-1-2016 έως 31-5-2019	Πάσης φύσεως μηνιαίες αποδοχές του εργαζομένου

6,5% (3,25 εργαζόμενος- 3,25% εργοδότης)	Από 1-6-2019 έως 31-05-2022	
--	--------------------------------	--

* Υπάρχει η πρόβλεψη ότι μετά την βετία τα ποσοστά εισφοράς θα επανέλθουν σε επίπεδα που ήταν την 31-12-2015, ήτοι στο 6%.

*ισχύει το ανώτατο και κατώτατο όριο, 5.860 €/ 586 €

Εισφορά εφάπαξ (αρ. 35)

Διακρίνουμε μεταξύ παλαιών και νέων ασφαλισμένων, καθώς για όσους έχουν ασφαλιστεί μέχρι 31-12-1992 η εισφορά καθορίζεται με βάση τις καταστατικές διατάξεις του εντασσόμενου κλάδου, ενώ για όσους έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά από 1-1-1993 και εφεξής, η εισφορά ανέρχεται σε 4% επί των πάσης φύσεως αποδοχών (εφαρμοζόμενου του πλαφόν ανώτατης-κατώτατης εισφοράς).

B. Εισφορές αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων (αρ.39)

Για τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών λαμβάνεται υπ' όψιν το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα από την άσκηση της εκάστοτε δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (αρ. 39). Σε περίπτωση συρροής περισσότερων της μιας δραστηριοτήτων (πάγια αντιμισθία και ελεύθερο επάγγελμα) ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται ποσοστιαία επί του αθροίσματος των φορολογητέων αποτελεσμάτων εκάστης δραστηριότητας (εν αναμονή εγκυκλίου). Για τις δικηγορικές εταιρείες οι εισφορές υπολογίζονται στο μέρος που αποδίδεται στο δικηγόρο από τα συνολικά κέρδη της εταιρείας ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής στην εταιρεία.

Εισφορά κύριας σύνταξης (αρ. 39)

Έτη Ασφ/σης	Ποσοστό Εισφοράς	Ασφαλιστέο Εισόδημα

Άνω της 5ετίας	20%	το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα του προηγούμενου φορολογικού έτους
----------------	-----	---

Εισφορά κύριας σύνταξης πρώτης 5ετίας (αρ. 39)

Έτη Ασφ/σης	Ποσοστό Εισφοράς	Ασφαλιστέο Εισόδημα
0-2	14%	το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα του προηγούμενου φορολογικού έτους
3-5	17%	

Εισφορά υγειονομικής περίθαλψης (αρ. 41)

Έτη ασφάλισης	Ποσοστό εισφοράς	Ασφαλιστέο Εισόδημα
Χωρίς διάκριση	6,95%	το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα του προηγούμενου φορολογικού έτους

Εισφορά επικουρικής ασφάλισης (αρ. 97)

Έτη ασφάλισης	Εισφορά	Χρόνος Αναφοράς	Ασφαλιστέο Εισόδημα
Χωρίς διάκριση	7%	Από 1-1-2016 έως 31-5-2019	το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα του προηγούμενου
	6,5%	Από 1-6-2019	

		έως 31-05-2022	φορολογικού έτους
--	--	----------------	-------------------

* Υπάρχει η πρόβλεψη ότι μετά την βετία τα ποσοστά εισφοράς θα επανέλθουν σε επίπεδα που ήταν την 31-12-2015, ήτοι στο 6%.

Εισφορά εφάπαξ

Η κράτηση ανέρχεται **σε 4%** επί του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος της προηγούμενης χρονιάς.

Εκπτώσεις

Από 1-1-2017 μέχρι 31-12-2020 παρέχονται εκπτώσεις στους **αυτοαπασχολούμενους του ΕΤΑΑ** για τους άνω της πενταετίας ως εξής (ενδεικτικά):

Ασφαλιστέο Εισόδημα	Ποσοστό έκπτωσης
5.000 €	0%
10.000 €	50 %
15.000 €	48 %
20.000 €	43 %
25.000 €	38 %
30.000€	33 %
35.000 €	27 %
40.000 €	22 %
45.000 €	17 %
50.000 €	13 %
55.000 €	8%
58.000 €	5 %
60.000 €	0 %

Κατ' εξαίρεση παρέχονται εκπτώσεις και στους δικηγόρους κάτω της πενταετίας που το ασφαλιστέο εισόδημά τους ξεπερνά τα 4.922 ευρώ.

Ασφαλιστέο Εισόδημα	Ποσοστό έκπτωσης
4.900 €	0%
5.000 €	50 %
10.000 €	50 %

Ανώτατα & κατώτατα ποσοστά εισφοράς

Για τον υπολογισμό των εισφορών λαμβάνεται υπ' όψιν ως **κατώτατο τεκμαρτό ετήσιο εισόδημα το ποσό των 7.032,00 €** ενώ **ανώτατο εισόδημα πάνω από το οποίο δεν μπορούν να υπάρξουν επιβαρύνσεις για εισφορές είναι τα 70.320,00 €.**

Για τους **κάτω της 5ετίας** δραστηριοποιούμενους αυτοαπασχολούμενους δικηγόρους ως κατώτατο τεκμαρτό εισόδημα λαμβάνεται υπ' όψιν το ποσό των 4.922,4 €. Εισόδημα που λαμβάνεται υπ' όψιν είναι εκείνο που αποκτάται από την οικεία δραστηριότητα και όχι τα πάσης φύσεως εισοδήματα (π.χ. ενοίκια κλπ). Τέλος σε περίπτωση μηδενικού εισοδήματος καταβάλλεται το ελάχιστο προβλεπόμενο των εισφορών σαν να έχει κάποιος το τεκμαρτό χαμηλότερο εισόδημα.

Συρροή μισθωτής εργασίας και αυτοαπασχόλησης

Για τους δικηγόρους που απασχολούνται με έμμιση σχέση εργασίας αλλά έχουν και εισόδημα από ελεύθερη άσκηση δραστηριότητας, λόγω της διπλής πηγής του εισοδήματος προβλέπεται εισφορά τόσο από τη σχέση μισθωτής εργασίας στην οποία και καταβάλλει το 1/3 ο μισθωτός και τα 2/3 ο εργοδότης επί του μηνιαίου μισθού αλλά θα καταβάλλεται εισφορά και για τα εισοδήματα που λαμβάνουν από ελεύθερη άσκηση του επαγγέλματος με βάση τη γενική υποχρέωση (χωρίς όμως να εφαρμόζεται σε αυτήν την περίπτωση το κατώτατο όριο στο εισόδημα).

Δικηγόροι με ασφάλιση σε 2 φορείς

Οι παλαιοί ασφαλισμένοι δικηγόροι (πριν το 1993) που λόγω ιδιότητας είχαν υποχρέωση ασφάλισης και στο ΕΤΑΑ – Ταμείο Νομικών και σε άλλο φορέα (π.χ. ΤΑΠ-ΟΤΕ) δεν έχουν πλέον υποχρέωση διπλής ασφάλισης. Δύνανται όμως εφόσον το επιθυμούν να συνεχίσουν τη διπλή ασφάλισή τους με επιλογή ώστε να θεμελιώσουν και δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Δηλαδή, οι ασφαλισμένοι που έχουν αρκετά έτη ασφάλισης και στους δύο φορείς, χωρίς ωστόσο να έχουν συμπληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο ώστε να λάβουν 2 αυτοτελείς συντάξεις, μπορούν να αιτηθούν την εξακολούθηση της παράλληλης ασφάλισης τους, πλην όμως για την πρόσθετη ασφάλιση, θα πρέπει να καταβάλλουν **το σύνολο των εισφορών εξ ιδίων.**